

X

Få Kristeligt Dagblad gratis i 4 uger

Kære læser. Vi håber, du kunne bruge det, du fandt på Google. Kunne du tænke dig at prøve Kristeligt Dagblad gratis i 4 uger? Indtast dit telefonnummer i boksen til højre og udfyld dine oplysninger.

Recepten på det perfekte menneske

e Hanne Mølby Henriksen | 20. juli 2007

Flere og flere danskere fylder sig med medicin, selvom de ikke fejler det fjerneste. De vil bare gerne være pænere, gladere eller bedre til at begå sig i hverdagen, og medicinalindustrien tilbyder det hele i pilleform. Men hvor langt vil vi gå i vores stræben efter det ideelle menneske? Forskere og fagfolk advarer mod at lade den enkelte sætte grænsen

Teenagepigen gør det. Den ældre herre gør det. Studenten og karrierekvinden gør det. Flere og flere mennesker går til lægen og beder om en recept, der kan bringe dem tættere på idealerne om det perfekte menneske. De fejler ikke noget, men vil bare gerne være en lille smule bedre, end de egentlig er. Og den medicinske udvikling har for længst gjort det muligt at øge koncentrationen, bremse hårtabet, sikre rejsningen, smide et par kilo, udskyde menstruationen og gøre folk gladere, roligere og mere udadvendte ved bare at sluge en lille pille.

Mulighederne er der. Og der er ingen tvivl om, at der vil komme flere muligheder de kommende år, siger Claus Møldrup, farmaceut og lektor på Det Farmaceutiske Fakultet ved Københavns Universitet.

Spørgsmålet er så bare, hvordan det her tagselvbord skal se ud. Hvilke retter vil vi gerne have serveret? Og hvor skal grænsen gå i forhold til menukortet?

Siden 1998 er danskernes samlede medicinforbrug steget med over 40 procent. Ikke fordi folk har fået det værre. Men fordi grænsen for, hvornår man sætter ind med medicinsk behandling, har rykket sig. For 10 år siden blev de antidepressive midler for eksempel udelukkende brugt til at behandle svære depressioner. I dag bruges de selvsamme piller også mod generthed, angst, bulimi, tristhed og umanerlig trang til at shoppe. Og forbruget er på himmelflugt, viser tal fra Lægemiddelstyrelsen.

Medicinalindustrien udvikler og afprøver konstant nye piller mod tilstande, der tidligere blot blev betragtet som en naturlig del af livet. Ingen behøver i dag at finde sig i at tabe håret, være nervøs til eksamen eller ryste på stemmen i større samlinger der findes en behandling mod den slags irriterende knaster i hverdagen. Og folk vil have den.

Der er et enormt fokus på idealer i vores samfund i dag. Og vi er altså villige til at gøre hvad som helst for

at leve op til glansbilledet, siger direktør for BBDO Niels Erik Folman, der er ekspert i livsstil og har styr på danskernes forbrugsvaner gennem sit arbejde i reklamebranchen.

Samtidig har vi en forventning om, at alt skal gå hurtigt og være nemt. Så kan vi få en pille i stedet for at tage det tunge, trælse slæb, så elsker vi den slags genveje. Det er meget nemmere at medicinere sig ud af problemerne, siger Niels Erik Folmann.

Der findes ingen præcise tal for, hvor udbredt brugen af den såkaldte livs-stilsmedicin er blandt raske mennesker, da mange af præparaterne også bruges til at behandle alvorlige sygdomme, og ingen registrerer, hvad recepterne udskrives for. Men farmaceut Claus Møldrup vurderer, at livsstilsmedicin nu tegner sig for omkring 10 procent af det samlede forbrug af lægemidler i Danmark.

Jeg er overbevist om, at det er et tal, der vil stige de kommende år, siger han.

Claus Møldrup undersøgte for fire år siden danskernes holdning til raske menneskers brug af medicin. Resultatet viser, at en ud af tre finder det i orden, at raske mennesker medicinere sig til et bedre liv. Især byboere, veluddannede og folk med høj indkomst finder det helt okay. Det er grupper, som ofte regnes for toneangivende i udviklingen, og det får Claus Møldrup til at formode, at accepten af livsstilsmedicin vil brede sig til flere og flere.

Danskerne opfører sig i det hele taget mere som forbrugere end patienter, når det gælder medicin. Samme udvikling ses i de andre vestlige lande. 85 procent af al medicin sælges til USA, Japan eller Europa. Derfor er det denne målgruppe, medicinalindustrien har i tankerne, når den udvikler og afprøver nye præparater. Inden længe vil forskerne kunne tilbyde os piller, der kan gøre os klogere, mere kreative og opmærksomme, forudser Claus Møldrup.

Han oplyser, at medicinalfirmaet Cortex Pharmaceuticals allerede har udviklet en pille, der kan forbedre raske menneskers korttidshukommelse. Den er egentlig beregnet til behandling af alzheimerspatienter, men vil sandsynligvis sprede sig på markedet på samme måde, som antidepressiverne gjorde det. Dels ved, at lægerne vil blive mere fortrolige med pillernes virkning og dermed mere tilbøjelige til at ordinere dem. Dels ved, at firmaet bag vil lave kliniske undersøgelser på mennesker med mindre alvorlige problemer med hukommelsen og søge at få pillerne godkendt og udbredt til flere.

Medicinalindustrien består af multinationale firmaer som Pfizer og GlaxoSmithKline, der har en årlig omsætning på henholdsvis 45 og 37 milliarder dollar. For dem er målet ikke at være humanitære, men at tjene penge. Og sådan har det altid været, fortæller Inga Marie Lunde, der er praktiserende læge i Silkeborg og medlem af netværket Læger Uden Sponsor.

Det er klart, at industrien har store økonomiske interesser i at få netop livsstilsmedicin på banen. Det er et uendeligt marked at henvende sig til de raske. Derfor satses der meget på det fra kommerciel side.

Inga Marie Lunde har i løbet af sine snart 30 år som læge set flere sygdomsopfattelser komme og gå. Holdningen til, hvad folk vil trækkes med i hverdagen, ændrer sig i takt med de nye behandlingsmetoder. Tidligere var det for eksempel en naturlig del af livet at blive skaldet eller opleve problemer med rejsningen, men når først medicinalindustrien har opfundet en kur mod en ellers normal tilstand som hårtab eller forbigående impotens, begynder folk lige så stille at betragte den som en sygdom. De bliver simpelthen forført ind i det, mener Inga Marie Lunde.

På den måde er medicinalindustrien med til at flytte vores opfattelse af, hvad der er sygt og sundt. Den opfinder konstant nye sygdomme, der bør behandles, og præsenterer så sit middel, straks problemet er rejst og på vej til at få status af en folkesygdom.

Inga Marie Lunde forventer, at industrien snart vil lancere piller på markedet, der kan give kvinder mere lyst til sex.

Men det nyeste er ikke nødvendigvis det bedste, advarer hun.

Medicinalindustrien forsøger at tage patent på fremskridtet, når den hele tiden kommer med en ny tilgang

til tingene og kalder kropstilstande for sygdomme. Derfor kan vi let komme til at føle os bagefter eller umoderne, hvis vi ikke får det nyeste produkt hele tiden, siger hun og minder om, at der ikke er nogen fast skillelinje mellem sygdom og sundhed. Definitionerne er flydende og ændrer sig hele tiden, viser den medicinske historie. Og der er ingen grund til at springe ud i en medicinsk behandling, bare fordi man kan.

Hvor der er en virkning, vil der også være en bivirkning den er bare ikke altid kendt eller oplyst på forhånd. For få år siden blev de fleste kvinder i overgangsalderen for eksempel tilbudt hormoner, der senere viste sig at øge risikoen for brystkræft. Og på samme måde viste slankemidlet Letigen sig at have så alvorlige bivirkninger, at det måtte tages af markedet.

Det er vigtigt ikke at glemme eksemplerne, mener Inga Marie Lunde.

Også Claus Møldrup opfordrer forbrugerne til at tænke sig lidt om, inden de går på jagt efter recepterne på det gode liv. Mest fordi vi som samfund slet ikke har diskuteret, hvad vi vil med udviklingen, og hvor vi er på vej hen. Teknologien får bare lov at buldre derudaf uden at nogen sætter spørgsmålstegn ved, hvor langt vi som mennesker vil være med.

Men det øgede forbrug af livsstilsmedicin har en pris, advarer farmaceuten. Ikke bare i form af det offentlige økonomiske tilskud, men også i form af den drejning den medicinske forskning risikerer at tage hen imod områder, hvor det handler om penge snarere end behov. De private medicinalfirmaer står bag langt det meste af den forskning i lægemidler, der foregår i Danmark det offentlige kan slet ikke følge med. Derfor kan det få fatale følger, hvis industrien i stigende grad vælger at forske i tilstande som rynker og koncentrationsbesvær i stedet for alvorlige sygdomme som for eksempel hiv og malaria.

Jeg synes, at vi kollektivt bør diskutere, hvad vi vil med teknologien, og hvor vi er på vej hen. Den værdidebat har vi slet ikke haft. Vi lader teknologien bestemme udviklingen i stedet for selv at sætte grænserne. Det er en meget gammeldags tilgang til teknologien. Den kan jo gøre hvad som helst, siger Claus Møldrup.

Hukommelsespillen fra Cortex Pharmaceutical ventes for eksempel på markedet til alzheimerspatienter om cirka fem år, fortæller han. Og efterhånden som den kommer til at brede sig til mindre alvorlige lidelser, vil man også se den i gråzoner, hvor folk går til deres læge og måske klager over, at de er enormt dårlige til at huske navne, at det er vigtigt i forhold til deres job, og at de risikerer at blive degraderet eller fyret, hvis de ikke snart præsterer lidt bedre.

Jeg tror, at den stærke patient langt hen ad vejen sagtens kan være så velargumenteret, at lægen siger ok til en behandling, som ellers ligger i gråzonen af, hvad man vil betragte som den rette lægelige behandling, siger Claus Møldrup.

Han er bekymret over, at det er op til den enkelte at trække grænsen for, hvilke piller man vil sluge for at blive et bedre, skarpere og mere vellidt menneske. Og det kan blive svært at sige nej, frygter han. Især hvis alle ens kolleger, medstuderende eller omgangskreds i øvrigt doper sig til at præstere bedre i hverdagen.

Glidebanen er selvfølgelig, at hvis den ene er medicineret, så bliver den anden også nødt til at være det. Og så går det ligesom i sportens verden, hvor alle er nødt til at være medicineret for at komme op over bjerget. Og er det det vi vil? spørger Claus Møldrup.

Isoleret set har han ikke noget problem med, at folk medicinerer sig til en bedre hverdag, men det har nogle samfundsmæssige konsekvenser, som han ikke bryder sig om. I stedet for at lade teknologien overtage styringen, bør vi tale om, hvor langt vi er villige til at gå i vores stræben efter det ideelle menneske. For som han siger: Det er svært at nedfinde en behandlingsmetode, når først den er opfundet.

livogsjael@kristeligt-dagblad.dk

medicin til raske

*Livsstilsmedicin defineres af farmaceut Claus Møldrup som lægemidler, der udover at kunne lindre, helbrede og forebygge kan anvendes til at forbedre tilstande, der betragtes som ikke-sygelige. Et sådant lægemiddel bliver først til livsstilsmedicin, hvis forbrugeren ikke betragter sig selv som syg, men blot indtager lægemidlet som led i en livsstil. Nogle af de mest almindelige former for livsstilsmedicin er:

*Antidepressiver til behandling af depression, som også kan bruges mod generthed, ustyrlig shoppetrang, angst, panikanfald, sociale fobier og angst for at tale i store forsamlinger.

*Sinasteride til behandling af problemer med prostata, som også kan bruges mod skaldethed.

*Præparater mod impotens, som oprindeligt var under udvikling som midler mod hjerte-kar-sygdomme, hvor øget erektion blev noteret som en bivirkning.

*Beta-blokkere til behandling af hjertelidelser, som også kan bruges mod eksamensangst og præstationsangst.

Læs mere om medicin, dens virkninger og bivirkninger på www.medicinmedfornuft.dk, som er udviklet af Institut for Rationel Farmakologi under Lægemiddelstyrelsen.

FACEBOOK: Bliv ven med Etik.dk

Andre artikler:

Krav til præsters tro splitter kirken

Valg i Israel: Netanyahu genvælges sandsynligvis

Flest klager over alkohol-reklamer mod børn

Det sagde Obama i sin indsættelsestale

Gratis nyhedsbrev fra etik.dk

Udfyld din e-mailadresse

Tilmeld mig!

Luk ×

Dagblad

K.DK

RELIGION.DK

KRISTENDOM.DK

ETIK.DK

PILGRIMSVANDRING.DK

MED MERE...

ØRA KRISTELIGT DAGBLAD:

ies